

Selectief droogzetten werkt alleen bij optimaal droogstandsmanagement

Hygiëne op de eerste plaats

Uiergezondheidsspecialisten uit de hele wereld zijn het erover eens dat niet alle koeien drooggezet hoeven te worden met antibiotica. Maar bij succesvol selectief droogzetten horen ook ideale omstandigheden voor droge koeien. En een strategie passend bij bedrijf en individuele koe.

tekst **Alice Booij**

Van de mastitisproblemen ontstaat 60 procent in de droogstand. De 'vakantieperiode' van de koe betekent dus opperste alertheid voor de veehouder, vooral in de eerste week na het droogzetten, wanneer de koe opdroogt en in de laatste weken voor het kalven, wanneer antibiotica uitgewerkt zijn.

De deskundigen die tijdens het tienjarig jubileum van Pzifers teatsealer Orbeseal te gast waren, benadrukten het nog maar eens. 'Zolang er nog geen uitgeteste protocollen zijn, is droogzetten met antibiotica de veiligste manier', zei Herman Barkema, professor aan de universiteit in Calgary. 'Dat zijn we aan de koe en de consument verplicht.' Natuurlijk onderschreef hij het streven om het antibioticagebruik op termijn te verminderen en wees daarbij nadrukkelijk in de richting van preventie en monitoring. 'Veehouders besteden niet genoeg tijd aan de droogstand en elke koe moet rond het kalven in een schone box.'

Strategie volgen

Volgens Volker Krömker, professor aan de universiteit in Hannover, zijn er steeds minder argumenten om koeien voor de droogstand te behandelen met antibiotica. 'De laatste tien jaar is het percentage kwartieren dat met mastitis de droogstand uitkomt, gedaald van zo'n 65 naar

Herman Barkema:
'Niet genoeg tijd
bested aan
droge koe'

ruim 30 procent.' Hij deed een veldstudie met 93 koeien op zes bedrijven. Van de dieren die een celgetal hadden onder de 100.000 cellen per ml, werden twee kwartieren niet behandeld en twee kwartieren behandeld met Orbeseal. Het resultaat was 11,5 procent nieuwe infecties bij de kwartieren die geen behandeling hadden gehad tegen 2,8 procent bij de kwartieren die drooggezet waren met Orbeseal.

'Droogzetten vraagt om een strategie', aldus Krömker. 'Gezonde dieren hebben in principe geen behandeling nodig, dieren met een celgetal hoger dan 100.000 cellen per ml hebben een behandeling nodig met antibiotica en

Martin Green:
'Meer doen aan
droogstand-
evaluatie'

een teatsealer als vooral omgevingskiemen een rol spelen. Koeien die de laatste drie melkcontroles boven de 700.000 cellen per ml zitten, behandel je niet, die voer je af.'

Ook hij benadrukte het belang van management en hygiëne in de droogstand. 'De afkalfbbox vormt het grootste risico. De hygiëne laat er te wensen over, de ruimte is vaak te vol en wordt ook gebruikt als ziekenboeg. En daar stop je dan een koe in die aan het kalven is, dus de minste weerstand heeft.'

Goed droogzetten is de hoeksteen van uiergezonde koeien, benadrukte Andrew Bradley van de universiteit in het Engelse Nottingham. 'Maar

structureel droogzetten met antibiotica kan ook negatieve effecten hebben op de uiergezondheid. Bij laagcelgetalkoeien zien we een toename van enterobacteriën, zoals E. coli. Alleen een teatsealer toepassen geeft hier betere resultaten.'

Bradley signaleert dat er in Engeland de laatste 35 jaar een flinke verschuiving heeft plaatsgevonden in ziekteverwekkers bij klinische mastitis. 'Van 90 procent koegebonden ziektekiemen is er een verschuiving geweest naar 90 procent omgevingskiemen.'

De variatie op de verschillende melkveebedrijven is echter heel groot en daar dient rekening mee gehouden te worden bij het juiste droogstandadvies. 'Voor dezelfde koe kan op twee verschillende bedrijven een verschillend advies gelden.'

Evaluatie droogstand

Bradley's collega Martin Green gaf aan dat veehouders goed zouden moeten checken hoe hun koeien uit de droogstand komen. 'Maximaal acht procent mag in de eerste dertig dagen na kalven mastitis krijgen.'

De evaluatie van de droogstand is ook af te lezen aan het percentage dieren dat geneest. 'Van de koeien die met een hoog celgetal de droogstand ingaan moet 85 procent of meer er laag weer uitkomen. Minder dan 5 procent gaat als laagcelgetalkoe de droogstand in en komt er met een hoog celgetal uit', vertelde Green.

Ook hij gaf aan dat er in het management nog veel te doen is ter preventie. 'Geef droogstaande koeien 10 tot 12 m² ruimte, dan is het risico op mastitis kleiner.'